

JESU TAL OM ÄNDENS TID

Detta är en kortfattad sammanställning av Jesu tal om ändens tid med utgångspunkt från Matteus evangelium, kapitel 23, 24 och 25, kompletterad med citat från Markus, Lukas och Johannes evangelium.

JESU ESKATOLOGISKA PROFETIA I MATTEUS 23

Jesus avslutade sin offentliga verksamhet med att för andra gången rena templet efter sitt triumftåg till Jerusalem. Matt 21:12-13. Morgonen efter intåget förbannade han fikonsträdet som ej gav någon frukt. Nästa dag upptäckte lärjungarna att fikonsträdet förtorkat ända till roten. Matt 21:18-20; Mark 11:20-23. Därefter talade Jesus endast till folket och lärjungarna, men över fariseerna och de skriftlärde uttalade han sju verop, Matt 23:13-37, som avslutades med orden:

"Jerusalem, Jerusalem, du som dödar profeterna och stenar dem som blir sända till dig. Hur ofta har jag inte velat samla dina barn så som hönan samlar sina kycklingar under vingarna, men ni ville inte. Nu får ni själva ta hand om ert övergivna hus. Ty jag säger er: Ni ser mig inte mera förrän den dag då ni säger: Välsignad är han som kommer i Herrens namn" (vid Kristi återkomst). Matt 23:38-39.

• **Ert övergivna hus.** Detta refererar såväl till nationen Israel som till templet, vilka båda blev förstörda. Deras hus blev övergivet då förhänget rämnade vid Kristi korsfästelse och Guds härlighet lämnade templet. Israel blev därvid "förstockat" och ställt åt sidan och *skall förbli det tills hedningarna i fullt antal har nått målet*, dvs fram till att den kristna församlingens tid avslutas med dess uppräckande i skyn. Rom 11:25.

"Jag vill att ni skall känna till denna hemlighet: En del av israeliterna är förstockade och skall förbli det tills hedningarna i fullt antal har nått målet. Men då skall hela Israel bli räddat, som det står skrivet: Från Sion skall befriaren komma och ta bort all synd från Jakob." Rom 11:25-26.

"Nu vet jag, mina bröder, att ni handlade av okunnighet, ni liksom era ledare. Men så har Gud låtit det gå i uppfyllelse som han har förutsagt genom alla sina profeter: att hans Messias skulle lida. Ängra er därför och vänd om, så att era synder blir utplånade. Då skall den tid komma från Herren då vi får vila ut, och han skall sända er den Messias som han har bestämt, Jesus, fast himlen måste behålla honom till den dag då allt blir upprättat (apo-katástasis) som Gud har förkunnat genom sina heliga profeter från tidens början." Apg 3:17-21.

* Daniels profetia om de 70 årsveckorna framställer detta tydligt: I slutet av den 69:e årsveckan (Dan 9:26), skulle en smord furste (Messias) förgöras. Detta skedde då judarna korsfäste sin Messias ca år 30. Enligt profetian i samma vers skulle staden och helgedomen förstöras av "den andre furstens folk". Detta skedde av romarna år 70. Därefter kommer det ett långt avbrott i profetian fram till den 70:e årsveckan – "den långa parentes", som är församlingens epok – då det skulle "bli strid intill slutet". Men då den 70:e årsveckan börjar i ändens tid (Dan 9:27) och Herren har hämtat hem den kristna församlingen, kommer Israel åter att bli ett redskap för gudsuppenbarelsen i hela världen genom de två vittnena. Då finns det ett nytt tempel i Jerusalem. Upp 11:1-7.

• **Välsignad är han.** Folket hade just ropat: *"Hosianna, välsignad är han som kommer i Herrens namn"*, men de ledande i Israel hade beslutat att till varje pris förgöra Jesus. Men

det skall komma en dag i ändens tid, då Jesus åter sätter sina fötter på Olivberget och judarna i sin djupa nöd skall "se upp till honom som de har genomborrat" (Sak12:10; 14:3) och med glädje mottaga honom som sin befriare och ropa: "Välsignad är han som kommer i Herrens namn!"

JESU ESKATOLOGISKA TAL I MATTEUS 24

"När Jesus lämnade templet och var på väg därifrån, kom hans lärjungar fram till honom och pekade på tempelbyggnaderna." Matt 24:1.

- Jesus höll sitt stora eskatologiska tal på Olivberget varifrån man hade en magnifik utsikt över templet.

- Det herodianska templet ansågs vara ett av världens underverk. Byggnaden var ca 250m i fyrkant och helt utförd i vit marmor med mycket påkostade reliefer. Några av stenarna i byggnaden var mycket stora: 28m långa, 3,9m breda och 3,15m höga. Invändigt var flera av de heliga föremålen av massivt guld eller överdragna med guld. Det fanns mycket guld även på väggar och tak. Med sina många försköningar och ståtliga pelargångar vilkas tak var uppburet av 162 marmorelare, som var 15,6m höga, var detta mäktiga byggnadsverk ett av antikens skönaste.¹

Då sade han till dem: "Se på allt detta – sannerligen, här kommer inte att lämnas sten på sten, allt skall brytas ner." Matt 24:2.

Denna profetia uppfylldes i detalj på ett dramatiskt sätt då romarna genom general Titus intog och förstörde Jerusalem år 70. Kejsar Vespasianus, 69-70, hade påbjudit att templet skulle sparas, ty han ville själv se detta underverk. Hans son, Titus, gjorde också allt för att spara templet vid anstormningen, men förgäves. Soldaterna var ursinniga efter alla förluster som de fått lida av judarna, och några soldater i främsta ledet kastade brinnande facklor in i templet som brann ned till grunden.

När de romerska soldaterna fick plundra bytet, som sed var, slog de sönder de stora stenarna för att komma åt allt guldet som runnit ned i fogarna. Hela tempelplatsen bokstavligen plöjdes upp och där lämnades ej "sten på sten" utan allt bröts ned.¹

"Därför skall Sion för er skull plöjas upp till en åker, Jerusalem bli en stenhop och tempelberget en skogbevuxen höjd." Mika 3:12 SFB.

Vad hände när Jesus blev korsfäst och templet förstört?

- När judarna korsfäste sin Messias, Livets Furste, rämnade förhänget uppifrån och ned. Detta visar att Gud själv därmed avslutade den gamla tempeltjänsten och vi kan nalkas Gud "på en ny och levande väg genom förhänget – hans kropp – som han har invigt åt oss". Hebr 10:20.

- På korset gav Jesus sig själv som ett fullkomligt försoningsoffer för hela mänskligheten och på dess grund började ett nytt förbund med Jesus som löftesman. "Detta är mitt blod, förbundsblodet som blir utgjutet för många till syndernas förlåtelse." Matt 26:28.

- Frälsningen genom offerlagarna (den judiska ceremoniallagen) upphörde. Därmed var lagens tid förbi. "Kristus är slutet på lagen (lagens ände), så att var och en som tror kan bli rättfärdig." Rom 10:4.

- I GT föll Guds eld från himlen sju gånger på fullkomliga offer enligt lagen. På pingstdagen, 50 dagar efter Jesu fullkomliga offer på Golgata då han utropade: "Det är fullbordat", föll Guds eld på Jesu lärjungar. Då föddes den kristna församlingen, bestående av både judar och hedningar.

- En ny era, den kristna eran, begynner och den kristna församlingen blir Guds utvalda redskap för gudsuppenbarelsen på jorden. "Så skulle Guds vishet i sin mångfald nu genom församlingen göras känd för härskarna och världigheterna i den himmelska värld."

¹Uppgifterna hämtade från Josephus Complete Works: "The Antiquities of the Jews", Kregel publication 1960.

den." Ef 3:10. "Det var i Antiochia som lärjungarna för första gången fick heta kristna." Apg 11:26.

- Israel blev ställt åt sidan för en tid som Gud hade bestämt. Rom 11:25.

LÄRJUNGARNAS TRE FRÅGOR TILL JESUS

"När han sedan satt på Olivberget och lärjungarna var ensamma med honom, kom de fram och sade: "Säg oss när det skall hända. Och vad blir tecknet för din återkomst och för tidens slut?" Matt 24:3.

Tre frågor:

1. När skall detta hända? (Templets och Jerusalems förstörelse.) Besvarat i Luk 21:12+.

2. Vad blir tecknet för din återkomst? Återkomstens två faser:

- Jesu (för världen osynliga) tillkommelse i skyn som Frälsare för att hämta de heliga, kallad för "uppryckandet" (*eng rapture*).

"Så har Kristus en gång offrats för att lyfta bort mångas synder och skall uppenbara sig (1917: låta sig ses) en andra gång, och då inte för syndens skull utan för att rädda dem som väntar på honom." Hebr 9:28; Joh 14:2-3; 1 Thess 1:10; 4:16-18; 1 Kor 15:51.

- Jesu (för världen synliga) återkomst till jorden som Domare kallad det andra advent.

"Se, han kommer med molnen, och varje öga skall se honom, också de som har genomborrat honom, och alla jordens stammar skall brista ut i klagan för hans skull." Upp 1:7.

3. Vad blir tecknet för tidens slut? Besvarat i Matt 24:14-28,32-34.

JESUS BESVARAR FRÅGAN OM TEMPLETS FÖRSTÖRELSE

"Mästare, när sker detta (templets och Jerusalems förstörelse) och vad blir tecknet på att det börjar?" Luk 21:7.

När Jesus besvarar frågan om templets och Jerusalems förstörelse, talar han först om tecken som kommer att finnas hela tiden, om förvillelser, falska messias, krig och oroligheter. Det var en falsk messias som blev upptakten till kriget emot romarna.¹ Detta måste först hända, men det är ännu inte slutet, Luk 7:9. Vidare talar han om att folk skall resa sig mot folk, rike mot rike, om svåra jordbävningar, om pest och hungersnöd, om förfärliga ting och stora tecken på himlen.

Före Jerusalems förstörelse förekom oroligheter och uppror litet varstans i hela romarriket och även i Israel. Det inträffade flera jordbävningar, bl a en mycket svår år 27, då flera städer i Mindre Asien totalt ödelades, bl a Filadelfia och Laodikeia. Före Jerusalems förstörelse visade sig även flera märkliga järtecken på himlen.¹

Dessa tecken hände från och till före Jerusalems förstörelse, men de kan även i en ännu mera intensifierad form syfta på vår tid, ändens tid. Luk: 10-11.

Sedan övergår Jesus till att tala om förföljelser mot de kristna före Jerusalems förstörelse: "Men innan allt detta händer skall man gripa er och förfölja er. Man skall överlämna er åt synagogorna (förföljelser mot de kristna) och kasta er i fängelse och dra er inför kungar och ståthållare för mitt namns skull." Luk 21:12; Apg 8:1-4.

Jesus talar först om hur judarna förföljer Jesu lärjungar, den kristna församlingen, som då bestod av både judar och hedningar. Många skulle bli förrådda av sina närmaste och av vänner. De kristna skulle "bli hatade av alla" för Jesu namns skull och en del av dem skulle man döda. Luk: 21:13-17. Dessa profetior gick i uppfyllelse före Jerusalems förstörelse. Jesus avslutar med: "Men inte ett hår på ert huvud skall gå förlorat." Uttrycket är ett hebreiskt ideom för att bli bevarad. Efter som Jesus strax innan sagt att en del av dem skulle bli dödade av judarna, syftar Jesus tydligen här på domen över Jerusalem, vilken de kristna ej drabbades av, utan alla blev räddade genom flykten till bergen. Matt 24:16.

¹Josephus Complete Works: "The Antiquities of the Jews", Kregel publication 1960.

JESUS BESVARAR FRÅGAN OM JERUSALEMS FÖRSTÖRELSE

"När ni ser Jerusalem omringat av härar, då skall ni veta att dess ödeläggelse är nära. Då måste de som bor i Judeen fly upp i bergen, de som är inne i staden skall lämna den, och de som är ute på landet får inte gå in i staden." Luk 21:20-21.

Jesus uttalade profetian om Jerusalems förstörelse ca 40 år innan det hände. De kristna som hade tillgång till evangelierna visste att förstörelsen måste komma. De blev tydligen förvarnade i god tid. Traditionen säger att hela den kristna församlingen utvandrade redan året innan under ledning av Simon, Klopas son, och troligen även av aposteln Johannes. De kristna som ännu var kvar på landsbygden gavs tillfälle att fly när de såg tecknet, Roms standar på berget Scopus, och de romerska härarna omringade staden.

Vedergällningens tid. Luk 21:22: *"Ty detta är vedergällningens tid, när allt i skriften (om Jerusalems förstörelse) blir uppfyllt."* Hos 9:7. Jesus hade under tre och ett halft års tid givit Israel en besökelsestid från Gud då han erbjöd dem nåd och frid. Luk 19:41-42. Men de ville inte lyssna och därför kom nu domens tid. Luk 19:43-44; Matt 27:24-25.

Luk 21:23: *"Ve dem som väntar barn eller ammar i den tiden. Stor nöd skall komma över landet, och vrede skall drabba detta folk."* De hedniska soldaterna var oerhört grymma mot kvinnor och barn som de ofta dödade utan förskoning sedan de våldfört sig på dem. De ville inte ha en avkomma med sina fiender.

Luk 21:24a: *"De skall falla för svärdsegg och föras bort som fångar till hednafolken."* Då romarna helt överraskande omringade staden, var den full av judar som då firade "sötebrödshögtiden". Eftersom de själva byggt flera ringmurar runt staden hade de inga möjligheter att bryta sig ut och fly, ty romarna höll vakt vid alla portar. Romarna använde stora krigsmaskiner, stenslungor och murbräckor. De använde sig även av lansar, spjut och pilbågar, men det huvudsakliga vapnet var det korta romerska tveeggade svärdet som härjade vilt vid Jerusalems undergång.

Hedningarnas tid. Luk 21:24b: *"Och Jerusalem skall trampas ner av hedningar tills hedningarnas tid är förbi."* I ett senare uppror genom en falsk messias år 135 blev inte bara templet och Jerusalem förstört utan hela landet blev ödelagt. Även judarna på landsbygden blev dödade eller bortförda som fångar till allehanda folk i romarriket. Israel som nation blev därmed helt utplånad. Jerusalem som blivit en grushög byggdes med tiden åter upp av nya härskare, men gavs då ett nytt namn. Gång på gång har staden anfallits och förstörts under historiens gång.

År 1948 blev Israel åter en nation, men det var först under det berömda 6-dagarskriget 1967, som Israel fick överhöghet över hela Jerusalem. 1980 blev staden åter Israels huvudstad, vars gamla del inklusive tempelplatsen dock fortfarande "trampas av hedningar".

Jesu beskrivning av Jerusalems förstörelse och bortförande i fångenskap skall ej förväxlas med vad Jesus säger angående den svåra vedermoda som skall ske i ändens tid då Antikrist sätter sin bild i templet. Matt 24:15-31; Mark 13:14-27; 2 Thess 2:4. Vid tempelns förstörelse år 70 var det aldrig något påbud om att sätta kejsarens bild i templet.

Däremot inbillade sig kejsar Gajus, år 39, att han själv var en gud som skulle dyrkas överallt. Han påbjöd att bildstoder skulle sättas i Jerusalems tempel för tillbedjan. Då hans general Petronius kom i spetsen för en här på tre legioner för att verkställa beslutet, blev han hindrad av folket som hade samlats i stort antal och ödmjukt bönföll honom om att avstå. Under tiden för underhandlingarna dog kejsaren och beslutet verkställdes aldrig.

Profetian om bildstoden i Jerusalems tempel är ännu inte uppfylld och hänför sig till Antikrist och ändens tid. Under de sista 3½ åren före Kristi återkomst till jorden skall Antikrist förtrampa Jerusalem och det är först vid Kristi seger över honom vid slaget vid Harmagedon som "hedningarnas tid" upphör. Upp 11:2.

**Jesus besvarar frågorna:
VAD BLIR TECKNET FÖR DIN ÅTERKOMST OCH TIDENS SLUT?
Sammanfattning av tecknen:**

Tecken som finns hela tiden: Matt 24: 4-14

- Villfarelser. • Falsa messias.
- Stridslarm och stridsrykten.
  - Oroligheter. • Krig.
  - Hungersnöd.
- Jordbävningar. • Pest.
  - Antisemitism.
  - Kristna martyrer.
  - Angivelser. • Hat.
- Falsa profeter – faska religioner.
- Laglöshet och våld tilltar. • Kärleken kallnar.
- Missionsverksamhet över hela världen.

Tecken på tidens slut och den stora vedermödan:

- En ny judisk stat upprättas inkluderande Judeen. Matt 24:16.
- Ett nytt judiskt tempel blir uppfört i Jerusalem. Upp 11:1-2.
- Två andesmorda vittnen predikar utanför Jerusalem. Upp 11:3-7.
  - Israel blir underkuvat. Upp 11:2.
- En del av den judiska befolkningen flyr till bergen. Matt 24:16.
- Antikrist intar Jerusalem och sätter upp bildstoden. Matt 24:15; 1 Thess 2:4.
  - Den stora vedermödan. Terrorregim. Matt 24:21.
  - Förvillelser genom sataniska mirakel. Matt 24:24.
  - Falsa messias och falska profeter. Matt 24:24.
- Våldshandlingar som på Noas tid. Luk 17:26; 1 Mos 6:5.
  - Perversiteter som på Lots tid i Sodom. Luk 17:29.
    - Förfärliga ting skall ske. Luk 21:11.
  - Våldiga tecken skall visa sig på himlen. Luk 21:11.
- Tecken skall visa sig i solen och månen och stjärnorna. Luk 21:25.
  - Hedningarna skall gripas av ångest. Luk 21:25.
  - Människor skall förgås av skräck. Luk 21:26.
  - Himlens makter skall skakas. Luk 21:26.
- Tecken i himlen vid Kristi återkomst. Matt 24:30.

BÖRJAN PÅ FÖDSLOVÄRKARNA

Matt 24:4-8: Jesus svarade: "Se upp så att ingen bedrar er. Många kommer att uppträda under mitt namn och säga: Jag är Messias, och de skall bedra många. Ni kommer att få höra stridslarm och krigsrykten. Se till att ni inte låter skrämman er. Sådant måste hända, men det är ännu inte slutet. Folk skall resa sig mot folk och rike mot rike, och det blir hungersnöd och jordbävning på den ena platsen efter den andra. Allt detta är början på födslovärkarna."

Luk 21:11: "Det skall bli svåra jordbävningar och pest och hungersnöd på den ena platsen efter den andra."

• **Villfarelser och falska profeter.** Inte enbart falska religioner och villolärer som ofta kommer i kristendomens namn, har påverkat världen i antikristlig och gudlös riktning. Flera stora tankesystem har genom sina förmenta intellektuella och vetenskapliga

framtoningar drivit många människor bort från tron på Gud, såsom evolutionsteorin (Charles Darwin), psykoanalysen (Sigmund Freud), existensialismen (Fridrich Nietzsche), kommunismen (Karl Marx) etc.

- **Falska messias.** Efter Jesus uppträdde flera falska messiasgestalter som bringade stor olycka över judarna. Bar Kokba – Stjärnans son. Även vår tid har många som gör anspråk på titeln Messias och bedrar en del.

- **Stridslarm och stridsrykten.** I vår tid har rykten och hot med hemska vapen, giftgas, bakterievapen, atomvapen, en mycket destruktiv verkan i den psykologiska krigföringen. Rädslan för ett stort atomkrig har hållit supermakterna i en förlamande terrorbalans.

- **Oroligheter, *gr akatastasia*** = obalans, oordning, upplösning.

- **Krigsrykten och krig.** 1900-talet har genomlevt två världskrig. Alla fredsansträngningar till trots har det alltid varit krig någonstans de sista 100 åren.

- **Hungersnöd.** Vår tid har plågats mera av hungersnödskatastrofer än någon annan tid, trots alla moderna hjälpmedel. Den samlade vapenproduktionen i världen uppgår till enorma belopp. Om man använde en del av detta kapitel till de svältande i världen skulle hungerkatastroferna kunna avvärijas.

- **Jordbävningar.** Luk 21:11. Det skall bli svåra jordbävningar och pest och hungersnöd på den ena platsen efter den andra. Jordbävningarna har ökat både i storlek och omfattning i vår tid.

- **Pest.** Epidemier av olika slag. Spanska sjukan tog fler liv än de som dog på slagfälten under första världskriget. Malaria, aids och virussjukdomar skördar miljontals offer.

Början på födslovärkarna. Matt 24:8: "*Allt detta är början på födslovärkarna.*" Födslovärkar, *gr odin*, refererar speciellt till den nödtid som Israel skall genomleva i ändens tid och beskrivs som "Jakobs nöd" i Jer 30:7-8. Men även hela världen skall, bildligt talat, födas på nytt enligt Jesu tal i Matt 19:28 och alla människor blir berörda av födslovåndan då det gamla och onda skall opereras bort. Satan är vred ty han vet att hans tid nu är kort. Upp 12:12.

Med dessa ord avslutar Jesus den första avdelningen av tecknen för hans tillkommelse och denna tidsålders slut. Alla dessa tecken kommer att finnas hela tiden, men kommer tydligen att tilltaga i intensitet ju närmre man kommer till slutet av denna tidsepok. Jesus övergår nu till ytterligare en avdelning tecken som på ett särskilt sätt berör både judarna och de kristna.

JESUS BESKRIVER UTVECKLINGEN FRAM TILL ANKOMSTEN

Förföljelser – tilltagande våld – missionsverksamhet

Matt 24:9-14: "*Då skall man utlämna er till att plågas och dödas, och alla folk skall hata er för mitt namns skull. Då skall många komma på fall och ange varandra och hata varandra. Många falska profeter skall framträda och bedra många. Genom att laglösheten tilltar kommer kärleken att kallna hos de flesta. Men den som håller ut till slutet skall bli räddad. Och budskapet om riket skall förkunnas i hela världen och bli till ett vittnesbörd för alla folk. Sedan skall slutet komma.*"

Dessa tecken har varit synliga under hela församlingens tid, men kommer att öka och intensifieras i ändens tid. "Laglöshetens hemlighet" var en realitet redan på apostlarnas tid, och den är i full verksamhet idag men kommer att kulminera under vedermodans tid, i synnerhet sedan Antikrist, som kallas "laglöshetens son", har kommit till makten.

* Kristi tillkommelse i skyn har inga särskilda förebådande tecken utom att evangelium först skall bli predikat till ett vittnesbörd för alla folk. Eftersom församlingen hindrar "den laglöse" att träda fram och sätta sin bild i templet, kommer tydligen uppräckandet av församlingen att ske innan Antikrist tar över makten.

Sedan skall slutet komma. *Gr télos* = slut, gräns, mål, ände, fullbordan, mognad, det verkliga slutet av någonting. Världsförloppets *télos* är både dess mål och dess avslutning. Ordets huvudbetydelse samlar sig kring idén att nå ett mål, fullkomliggöra eller att avsluta något. (Studiebibeln)

Följande slut kan noteras:

- Slutet av lagens tidsålder vid Kristi korsfästelse.
- Slutet av det herodianska templet år 70 vid Jerusalemets förstörelse och av Israel som nation år 135.
- Slutet av församlingens tidsålder vid Kristi tillkommelse i skyn då församlingen (bruden) hämtas hem. Det sker dock troligen en efterskörd av de som blivit frälsta under vedermödans tid – dem som har kommit ut ur det stora lidandet. Upp 7: 9-13
- Slutet av hedningarnas tid vid Kristi återkomst till jorden vid det andra advent då Kristus upprättar sitt rike på jorden.
- Slutet av nådens tidsålder och evangelii förkunnelse vid tusenårs rikets slut.

VEDERMÖDANS TID

Tecken för andra advent i Matt 24:15-22:

"När ni ser den vanhelgande skändligheten som profeten Daniel har talat om stå på helig plats (må den som läser fatta det rätt), då måste de som bor i Judeen fly upp i bergen. Den som är på taket skall inte gå ner och hämta vad han har i huset, och den som är ute på åkern skall inte vända tillbaka och hämta sin mantel. Ve dem som väntar barn eller ammar i den tiden. Be att ni slipper fly under vintern eller på sabbaten.

Ty det skall bli ett lidande vars like inte har funnits från världens början till denna dag och inte heller kommer att finnas. Och om inte den tiden förkortades, skulle ingen människa bli räddad. Men för de utvaldas skall komma den tiden att förkortas."

Den vanhelgande skändligheten, Matt 24:15, syftar på den bildstod som Antikrist sätter i templet som då blivit återuppbyggt. Dan 8:9-14; 9:29; 11:45; 12:1,7; 2 Thess 2:4. "När ni ser den vanhelgande skändligheten..." Detta, när, markerar startpunkten för mittens av Daniels årsvecka, då Antikrist kommer att bryta sitt 7-årskontrakt med Israel, ockuperar Israel och gör Jerusalem till sin huvudstad. Dan 9:27.

Fly till bergen. Matt 24:16: "Då måste de som bor i Judeen fly..."

• Detta "då" syftar på ändens tid och ej på tiden vid Jerusalemets förstörelse då församlingen blev varnad i god tid så att större delen av församlingen räddade sig undan till bergen österut. Vid templets förstörelse år 70 gick ej profetian om "den vanhelgande skändligheten på helig plats" i uppfyllelse. Därför återstår denna profetia att bli uppfylld.

• Uppenbarelseboken som skrevs ca 25 år efter Jerusalemets förstörelse profeterar om Israels (den solklädda kvinnans) flykt undan draken ut i öknen för 3½ år, samma tid som Antikrist skall förtrampa den heliga staden. Upp 11:2; 12:6.

• "Fly till bergen". Länderna "Edom och Moab och huvuddelen av Ammons barn", Dan 11:11:41 (nuvarande Jordanien och en del av den Saudi Arabiska öknen) kommer att undkomma Antikrists ockupation och blir en tillflyktsort för den del av Israel som flyr undan.

• Be att ni slipper fly under vintern eller på sabbaten. För ortodoxa judar är det olagligt att resa mer än ett par km på sabbaten. Detta visar att profetian gäller Israel.

Den stora vedermödan (Matt 24:21) pågår under de sista 3½ åren av denna tidsålder. Den startar vid den 7:e domsbasunen med att Satan och hans änglar kastas ned på jorden. Satan kommer ned i stor vrede och ger all sin makt och sin tron till Antikrist som börjar en terrorregim som först och främst omfattar de gamla världsrikenas territorium (de romerska och grekiska världsväldena), men han kommer även att orsaka en oerhörd nödtid som drabbar hela världen.

Luk 21:11b: "Förfärliga ting skall ske och väldiga tecken visa sig på himlen."

Luk 21:25-26: "Tecken skall visa sig i solen och månen och stjärnorna, och på jorden skall hedningarna gripas av ångest och rådlöshet vid havets och vågornas då. Människor skall förgås av skräck, i väntan på vad som skall komma över världen, ty himlens makter skall skakas."

Den stora vedermodan (lidandet), "Jakobs nöd", drabbar särskilt Israel, då de som ej hinner fly blir utrotade och 2/3 av befolkningen går under. Sak 13:8-9. Det har kommit många stora vedermodor över världen, men, likväl, den största av alla vedermodor är förutsagd att bli strax före Kristi återkomst till jorden. Dan 12:1.

Tiden förkortas. Själva nödtiden för "Jakob" blir kortare än 3½ år. Enligt Dan 11:44 hör Antikrist om anfall från öster och norr. Han måste då draga ut för att besegra dessa arméer, vilket ger judarna i öknen en frist fram till harmagedonanfallet. Därför blir nödtiden kortare än de 3½ år som Antikrist har makten.

För de utvaldas skull. Efter att Jesus avslutat sitt inledande tal om tidens tecken och om världsevangelisationen, Matt 24:4-14, så riktade han sitt tal till "de utvalda", judarna och Israel. Avsnittet, från vers 16 till vers 28, handlar om ändens och vedermodans tid, strax före Kristi återkomst.

Följande fakta visar att de utvalda syftar på Israel och inte på församlingen:

- Jesus svarar på en judisk fråga om templet och om när hans återkomst för att befria Israel skall ske. Jfr Apg 1:6-7.

- Falsa messias berör först och främst Israel som fortfarande väntar på sin messias.

- Judarna skall bli hatade av alla folk.

(Den kristna församlingen är inte hatad av alla folk.)

- Den vanhelgande skändligheten (Antikrists bildstod) på helig plats gäller det judiska templet i Jerusalem.

- Flykten till bergen gäller Israel, de som bor i Judeen.

- Sabbaten gäller judar.

- Den stora vedermodan (lidandet), kallas även "Jakobs nöd" i Jer 30:7 Daniel profeterade om att vedermodan först och främst gäller Israel (dina landsmän). Dan 12:1.

- De utvalda i Matt 24:30, som skall församlas genom att änglar sänds ut och hämtar dem vid Kristi återkomst till jorden, gäller judarna. De kristna blir förvandlade i ett ögonblick (1 Kor 15:51-52) och uppryckta i skyn Herren till mötes. 1 Thess 4:17.

- Kristus kommer till jorden med sina tusentals heliga för att i första hand befria Israel vid Harmagedon. Jud 14; Upp 19:14; 20:6.

- Änglar sänds ut för att församla de utvalda (judarna) över hela jorden. Matt 24:31.

- "När Människosonen kommer i sin härlighet tillsammans med alla sina änglar, då skall han sätta sig på sin härlighetstron." Matt 25:31. Domen därpå över nationerna är baserad på deras behandling av "dessa minsta som är mina bröder". Judarna är Jesu bröder efter köttet, Joh 1:11; Rom 9:5.

Förvillelser genom falska messias och sataniska mirakel.

Matt 24:23-28: "Om ni då får höra: Här är Messias, eller: där är han, så tro det inte! Falsa frälsare och falska profeter kommer att uppträda med stora tecken och under för att möjligt bedra också de utvalda. Nu har jag sagt er det i förväg. Om ni alltså får höra: Han är ute i öknen, så gå inte dit, eller: Han är inne i kammaren, så tro det inte. Ty liksom blixten kommer från öster och lyser ända till väster, så blir det vid Människosonens återkomst. Där kadavret ligger, där samlas gamarna."

Falsa messias och falska profeter. När Israel går i förbund med Antikrist i början av 7-årsperioden av Daniels 70:e årsvecka, kanske många judar ser sin messias i honom, så värtalig och skicklig, så intelligent och framgångsrik kommer han att vara. Förmodligen

uppträder han först som en stor fredsapostel (på en vit häst, Upp 6:2) och som en verklig vän till judarna. Därför finns teorin att Antikrist skulle vara en jude som troligen hjälper dem att uppföra ett nytt tempel i Jerusalem. Men judarna blir grymt bedragna.

Antikrist utnyttjar templet för sina egna syften och sätter sin bildstod där med påbjudan av tillbedjan under hot om dödsstraff. Den falske profeten omtalad i Upp 13:13 kommer att framställa Antikrist som en gud som måste tillbedjas. Han ”stadfäster” sitt ord med sataniska mirakel och kallar även ned eld från himlen och bedrar därmed många, jämväl av de utvalda i Israel.

JESUS FORTSÄTTER MED ATT BESKRIVA TIDEN FÖRE SIN ANKOMST

- Israel – det stora tidstecknet. Matt 24:32-33.
- Våldshandlingar som på Noas tid. Luk 17:26; 1 Mos 6:5.
- Perversiteter som på Lots tid i Sodom. Luk 17:29.
  - Förfärliga ting skall ske. Luk 21:11.
- Våldiga tecken skall visa sig på himlen. Luk 21:11.
- Tecken skall visa sig i solen och månen och stjärnorna. Luk 21:25.
  - Hedningarna skall gripas av ångest. Luk 21:25.
  - Människor skall förgås av skräck. Luk 21:26.
  - Himlens makter skall skakas. Luk 21:26.
- Tecken i himlen vid Kristi återkomst. Matt 24:30

SE PÅ FIKONTRÄDET – SE PÅ ISRAEL

Fikonträdet – en bild på Israel. Jesus jämför tecknen på tidens ände med fikonsträdet och alla andra träd i förhållande till sommaren. Fikonträdet är unikt. Det går inte att ympa till eller ifrån andra träd. Israel är unikt. Judarna har behållit sin nationalitet under 2000 år.

Matt 24:32-33: ”Lär av en jämförelse med fikonsträdet. När kvisten blir mjuk och bladen spricker ut, vet ni att sommaren är nära. På samma sätt vet ni när ni ser allt detta hända att han är nära, utanför dörren.”

Luk 21:20-30: *Han gav dem en liknelse: ”Se på fikonsträdet och alla andra träd. När de börjar knoppas, då förstår ni av er själva att nu är sommaren nära. På samma sätt vet ni, när ni ser detta hända, att Guds rike är nära.”*

Fikonträdet förbannat. Efter att Jesus för andra gången hade renat templet, sökte han frukt på ett fikonsträd men hittade ingenting på det förutom blad. Då förbannade han det och fikonsträdet torkade ut ända till roten. Matt 21:18-21. Händelsen med fikonsträdet blev en profetisk utsaga om Israel och åtföljdes av de sju veropen. Jesus sade om Israel att eftersom de ej bar någon frukt, skulle Guds rike tas ifrån dem och ges åt ett folk hos vilket det kan bära frukt (den kristna församlingen). Matt 21:43.

Jesus särställer fikonsträdet från alla andra träd. Träd är en biblisk symbol på politisk makt (Nebukadnessar, David etc). Detta visar att Jesus med fikonsträdet syftar på Israel som en politisk makt, på Israel som en nation. Den skulle upphöra för en tid, men i ändens tid skulle Israel få tillbaka sin politiska makt och åter bli en nation, bli ett Guds utvalda fikonsträd bland alla andra träd. Fikonträdet, Israel, är Guds stora tecken i världen. Som en ”profetisk väckarklocka” visar det tecknet att Kristi tillkommelse med den åtföljande sommaren (fridsriket) är nära.

Detta släkte skall inte förgå. Matt 24:34: ”Sannerligen, detta släkte skall inte förgå förrän allt detta händer.”

Tre tolkningar:

- Att den generation som Jesus talade till skulle få se Jerusalems förstörelse och Israel

att upphöra som nation. Detta med templets förstörelse var en av huvudfrågorna från lärjungarna som Jesus besvarade.

- Att judarna som släkte ej skulle förgås, utan att de trots förskingring genom Jerusalems förstörelse och Israels upphörande som nation, ändå skulle bestå som folk, som åter skulle församlas och se allt detta hända som Jesus profeterade om.

- Att den generation människor som ser dessa händelser börja hända, inte skall förgås förrän allt detta har uppfyllts under deras levnad.

Dagen och timmen. Matt 24:35: "*Himmel och jord skall förgå, men mina ord skall aldrig förgå.*" Både lufthimlen och jorden med "alla dess verk" skall brinna i eldsdomar vid tusenårsrikets slut, varvid jorden renas och nyskapas för den nya himlen och den nya jorden. Jes 24:6,20,21.

Matt 24:36: "*Dagen och timmen känner ingen, inte ens himlens änglar, inte ens Sonen, ingen utom Fadern.*" **Två teorier:**

- Att Jesus i sitt utblottade och begränsade tillstånd som människa på jorden ej kände till tiden för sin återkomst till jorden, men att han, när han återfått den gudomshärlighet han hade innan världens grund var lagd, är allvetande liksom Fadern och därför nu vet om tiden.

- Att Jesus, inte ens i sitt himmelska tillstånd som evig Gud, vet om tiden för sin återkomst, eftersom Sonen är underlagd Fadern (i den nuvarande tidsåldern, 1 Kor 15:27-28), och därför att Fadern är Kristi huvud (1 Kor 11:3).

SOM I NOAS DAGAR

Vid människosonens ankomst. Matt 24:37-39: "*Ty som det var i Noas dagar, så blir det vid Människosonens ankomst. Under tiden före floden åt man och drack, gifte sig och blev bortgift, ända till den dag då Noa gick in i arken, och ingen visste något förrän floden kom och förde bort dem alla. Så blir det också vid Människosonens ankomst.*"

- **En lång nådatid.** Noa profeterade om floden i 120 år, men när den kom, kom den överraskande plötsligt. Så skall det bli vid Människosonens ankomst.

Luk 17:26-29: "*Som det var i Noas dagar, så skall det bli under Människosonens dagar. Folk åt och drack, gifte sig och blev bortgifta, ända till den dag då Noa gick in i arken och floden kom över dem och gjorde slut på dem alla. Eller som på Lots tid: folk åt och drack, köpte och sålde, planterade och byggde, men den dag då Lot lämnade Sodom regnade eld och svavel från himlen och gjorde slut på dem alla. Likadant blir det den dag då Människosonen uppenbaras.*"

- **Ingen visste något.** Domen skall komma överraskande, men likväl skall Gud ge människorna sina vittnesbörd, tecken och varningar. Ett av de stora tecknen för de ogudaktiga blir det plötsliga försvinnandet (uppryckandet) av miljontals kristna över hela världen vid Kristi tillkommelse i skyn. Liksom Gud varnade folket genom Noas predikan kommer Herren att varna genom de två vittnena, Upp 11:3, och genom att i slutskedet låta änglar predika från himlen, Upp 14:6-12. Men genom att människorna är försoffade och apatiska i sitt syndaliv, kommer domen för den stora massan lika överraskande som floden. Hebr 11:7; 2 Pet 2:2-5.

- **Gud räddar sitt folk.** Innan floden kom, räddade Gud sina utvalda, Noa och hans familj. På samma sätt skall Gud frälsa sitt folk undan den kommande vredesdomen. 1 Thess 1:10.

- **Ett våldssamhälle som på Noas tid.** Liksom det var på Noas tid då våldet florerade på jorden, så kommer laglösheten att förökas på jorden i ändens tid, så att jorden blir en högst osäker och otrevlig planet att leva på. 1 Mos 6:5.

• **De onda skall tagas bort.** Liksom floden kom och tog bort de onda människorna från jorden, skall Kristus vid sin återkomst taga bort de genuint onda från jorden, alla de som har följt våldets man, Antikrist. De ogudaktiga symboliseras av ogräset, Matt 13:30, de dåliga fiskarna, Matt 13:48, och getterna, Matt 25:41-46. Men de som visat barmhärtighet mot judarna och de kvarvarande kristna skall få leva över in i tusenårsriket. Matt 25:34+.⁵

SOM PÅ LOTS TID

Luk 17:28-30: "Eller som på Lots tid: folk åt och drack, köpte och sålde, planterade och byggde, men den dag då Lot lämnade Sodom regnade eld och svavel från himlen och gjorde slut på dem alla. Likadant blir det den dag då Människosonen uppenbaras."

- De levde ett bekymmerslöst och gudlöst liv.
- Våldet florerade. Deras synd var mycket svår. 1 Mos 18:20.
- De hade en pervers livsföring.
(Homosex var mer eftertraktat än heterosex. 1 Mos 19:5+.)
- Gud kunde inte finna tio rättfärdiga där.
- Gud räddade Lot, hans hustru och döttrar innan domen kom.
- Plötsligt regnade eld och svavel över Sodom och Gomorra och gjorde slut på dem.

UPPRYCKANDET – DE KRISTNAS HIMMELSFÄRD

Matt 24:40-41: "Då är två män ute på åkern; den ene tas med och den andre lämnas kvar. Två kvinnor är vid kvarnen och mal; den ena tas med och den andra lämnas kvar. Håll er därför vakna, ty ni vet inte vilken dag er herre kommer."

Luk 17:34-37: "Jag säger er: den natten skall två ligga i samma säng (1917); den ene skall tas med och den andre skall lämnas kvar. Två kvinnor mal tillsammans; den ena skall tas med och den andra skall lämnas kvar." De frågade honom: "Var blir det, herre?" Han svarade: "Där liket ligger, där samlas gamarna."

• *Gr para-lambáno* = motta, erhålla, ta till sig, överta. Ordet är översatt i B2 med: "skall tas med"; 1917: "skall bli upptagen", *gr grundtexten*: "skall bli borttagen". Den vanliga tolkningen av dessa bibelställen om borttagandet, är att de skulle gälla de kristnas uppryckande vid Kristi tillkommelse i skyn.

* En del forskare (Dake) menar att av sammanhanget och ordvalet att döma kan profetian lika gärna gälla borttagandet av de genuint onda vid Kristi återkomst när han kommer till jorden som dess domare.

En sållningstid på jorden.

• I liknelserna om "den goda säden och ogräset" samt "de goda och dåliga fiskarna" talar Jesus om att de onda människorna skall skiljas bort i skördetiden vid Kristi återkomst. Samma sak framställs i talet om "fåren och getterna" i Matt 25:31-46. I dessa bilder framställs en separation av det onda och det goda vid Människosonens ankomst.

• "Liksom floden kom och förde bort alla... Så blir det också vid Människosonens ankomst." Liksom Gud tog bort de onda genom floden och genom domen över Sodom och Gomorra, så skall Människosonen när han kommer taga bort de verkligt onda på jorden för att kunna starta sitt fridsrike.

Tre kategorier:

1. De som efterföljt Antikrist, tagit hans märke, terroriserat och brukat våld. Upp 14:9-10; 20:4.

2. De som ej visat någon barmhärtighet emot de förföljda judarna och de kvarvarande kristna i deras nöd. Matt 25:33; 41-46.

3. Övriga genuint onda människor, hädarna och de som är andra till förförelse och avfall. Upp 21:8.

⁵Appendix xx: En ny himmel och en ny jord

Där samlas gamarna.

• Det avslutande svaret på lärjungarnas fråga i Luk 17:37 om "*Varthän de skulle tagas bort*": Jesus svarade: "*Där liket ligger, där samlas gamarna.*" Profetian om gamar som samlas vid kadaver gäller tiden för Israels befrielse. Luk 17:37; Upp 19:17-22.

* En liknande separation som då Noa och Lot blev räddade ut ur domen, kommer att ske vid Kristi ankomst i skyn, då de som hör Kristus till blir upptagna till himlen och räddade undan domen. Men de som blir lämnade kvar drabbas inte av en omedelbar dom utan även under den följande vedermödan och vreden ges det tillfälle till frälsning, vilket resulterar i att en oräknelig skara blir frälsta ut ur den stora vedermödan. Upp 7: 9-14.

* För "uppryckandet" ger inte Herren något särskilt tecken, utan det kan ske närsomhelst. Men uppryckandet av de kristna är i sig självt ett mäktigt tecken för de kvarvarande på att ändens tid är inne.

* Det finns forskare som tolkar Jesu bildspråk om de två männen på fältet, om de två kvinnorna som maler samma kvarn, och de två personerna i samma bädd, som dubbelprofetior, som handlar om såväl uppryckandet till himlen av de kristna, som borttagandet av de ogudaktiga i domen.

KRISTI TILLKOMMELSE I SKYN – FÖRSTA FASEN

Herrens tillkommelse i skyn (*eng rapture*). I 1 Thess 4:16-18, har vi en beskrivning av Kristi tillkommelse i skyn, som på flera avgörande punkter skiljer sig från beskrivningen av Kristi återkomst till jorden i Matt 24:29-31.

- Herren stiger ned från himlen.
- Hans befallning ljuder.
- Genom en ärkeängels röst.
- Guds basun. Troligen flera basunstötter.
- De döda i Kristus uppstår först.
- De levande kristna förvandlas i ett ögonblick vid den sista basunens ljud.
- Tillsammans ryckas de upp i skyn Herren till mötes.
- De kristna får vara där Herren är.
- De får gå in i de himmelska boningarna.
- Jesu tillkommelse är ett tröstens budskap. Ingen dom.
- Bröllop skall firas i de himmelska salarna. Upp 19:7.

Jesus räddar undan den kommande vreden. Jesus skall komma från himlen och "*räddar oss från (1917: undan) den stundande vreden*". 1 Thess 1:10. Enligt Matt 24:29 blir Jesu ankomst till jorden efter den stora vedermödan. Men det gäller ej hans ankomst i skyn för att hämta sina trogna – församlingen, ty församlingen skall ej vara med i vredesdomen som delvis är parallell med vedermödan.

Medan vreden går förbi. "*Gå in i dina kamrar!*" I Jes 26:19-21 finns en profetia om Kristi återkomst. I vers 19 talas det om uppståndelse av de heliga (mina döda). Detta kan jämföras med vad som står i 1 Thess 4:16 om att de i Kristus döda skall uppstå just innan han förvandlar och hämtar de levande kristna upp till himlen. I vers 20 uppmanas Guds folk att gå in i (de himmelska) kamrarna medan vreden går förbi på jorden (v21). Profetian visar att de heliga tages undan först, innan vreden går över jorden.

Vårt saliga hopp. Jesu uppenbarelse i skyn beskrivs som ett tröstens budskap och som vårt saliga hoppets fullbordande. "...*möta Herren i rymden. Och sedan skall vi alltid vara hos honom. Ge nu varandra tröst med dessa ord.*" 1 Thess 4:17-18. Det blir förmodligen endast de som har "andliga ögon" som ser honom, liksom det endast var de i förväg utvalda vittnena som fick se den uppståndne Jesus. Apg 10:41.

Er befrielse närmar sig. "När allt detta börjar." När Jesus har talat om olika tecken för tidens slut och sin tillkommelse i Luk 21:25-28, så avslutar han med orden: "När allt detta börjar (vedermödan), så räta på er och lyft era huvuden, ty er befrielse närmar sig (1917: ty då nalkas er förlossning)". Detta uttryck visar att befrielsen kommer före den värsta vedermödan.

Så att ni kan undfly det som skall komma. Jesus uppmanar de kristna "Håll er vakna hela tiden och be att ni får kraft att undfly det som väntar och kan stå upprätta inför Människosonen", Luk 21:36.

JESU PROFETIA OM UPPTAGANDET SOM EN SÄRSKILD HÄNDELSE

Joh 14:2-3. "I min Faders hus (gr oikía) finns många rum (gr moné). Skulle jag annars säga att jag går bort för att bereda plats (gr tópos) för er? Och om jag nu går bort och bereder plats för er, så skall jag komma tillbaka och hämta er till mig, för att också ni skall vara där jag är."

Gr oikía = hus, boning, hem. Bopplatsen är i himlen. 2 Kor 12:1-4; Hebr 8:1; 9-24.

Gr moné = rum, boning, uppehållsplats (eng, mansion).

Gr tópos = ställe, plats, ort, område, trakt, stad. Hebr 11:10-16; 12:22-23; 13:14.

Liksom i 1 Thess 4:16-18, framställs i Joh 14:2-3, hämtandet av de heliga, som en särskild händelse skild från domsakter. De tidigare framställda bilderna av Människosonens ankomst som en tjuv eller som en snara som kommer över alla som bor på jorden, visar att talet gäller domen över de ogudaktiga och inte uppräckandet av de kristna för vilka han kommer som en befriare. Följande kan konstateras i Jesu löfte angående de kristnas himmelfärd:

• "Så skall jag komma tillbaka." Jesus stiger ned till lufthimlen. 1 Thess 4:16.

• "Och hämta er till mig." De kristna, såväl döda som levande förvandlas och ryckes upp i skyn Herren till mötes. 1 Thess 4:17. Jesus hämtar dem "som har Kristi Ande" – dem som hör honom till. Rom 8:9-11.

• "För att ni skall vara där jag är." Inte till att i första hand regera med Kristus på jorden, även om det kan bli en sådan tjänst senare för många av de frälsta, utan till de himmelska boningarna i Faderns hus i himlen. 1 Thess 4:17-18. När Jesus kommer till jorden vid det andra advent, Jud v14; Upp 19:11-21, skall "mångtusent heliga" åtfölja honom.

KRISTI ÅTERKOMST TILL JORDEN – ANDRA FASEN

Matt 24:29-31: "Strax efter den tidens lidanden skall solen förmörkas och månen inte ge något ljus. Stjärnorna skall falla från skyn och himlens makter skakas. Då skall Människosonens tecken synas på himlen, och då skall alla jordens stammar höja klagorop, och man skall få se Människosonen komma på himlens moln med makt och stor härlighet. Och han skall sända ut sina änglar vid ljudet av en stor basun, och de skall samla hans utvalda från de fyra väderstrecken, från himlens ena gräns till den andra."

Jämför ankomsten i skyn med Herrens återkomst till jorden – andra advent, enligt Matt 24:29-31. Vid återkomsten till jorden talas ej om uppståndelse, förvandling och uppräckande av de kristna, utan – med undantag för judarna som ser honom som sin befriare – det blir skräck och klagan:

Efter vedermödan. "Strax efter den tidens lidanden..." Kristi återkomst till jorden sker efter vedermödans och vredens tid. Ankomsten till jorden handlar ej om att hämta församlingen, ty den skall inte vara med i vredesdomen utan frälsas ut ur den. 1 Thess 1:10.

• ”Solen skall förmörkas och månen inte ge något ljus, stjärnorna falla från skyn och himlens makter skakas.” Kristi återkomst till jorden föregås av stora omvälvningar i naturen. Vid tillkommelsen i skyn enligt 1 Thess 4:16-17, sägs ingenting om några sådana skräckinjagande himlafenomen.

• ”Då skall Människonens tecken synas på himlen av alla.” Vid tillkommelsen i skyn sägs det inte att Kristus skall synas av alla.

Klagorop. ”Då skall alla jordens stammar höja klagorop.” I Matt 24:30 står det att det blir klagorop när de ser Människosonen komma på himlens moln i stor makt och härlighet. Varför jämrar de sig? Därför att Jesus då kommer som en domare över de ogudaktiga och Kristi återkomst blir därför ett skräckens budskap för de onda människorna. Upp 1:7. Men vid Kristi ankomst i skyn hörs inga klagorop, utan jubelrop, eftersom han kommer som deras Frälsare. Jes 25:7-9.

Med makt och stor härlighet. ”Man skall få se Människosonen komma på himlens moln med makt och stor härlighet.” Alla kommer att se honom liksom alla ser blixten. Jesus avfärdar alla tvivel på hur han kommer att uppträda när han kommer tillbaka. Han kommer inte i någon mystisk, hemlig eller fördold förklädnad, som ett slags ”guru”, undergörare eller stor filosof. När han kommer åter till jorden, blir det synligt från den ena himlens ända till den andra. Liksom blixten är synlig, så skall hans tillkommelse vara, väl synlig för alla jordens folk. Han kommer med ”makt och stor härlighet” och hans änglar och mångtusen heliga åtföljer honom till jorden. Matt 24:27; Jud v14.

De kringsspridda judarna församlas. ”Han skall sända ut sina änglar...och de skall samla hans utvalda från de fyra väderstrecken.” Det står ingenting här om att de utvalda förvandlas och ryckes upp i skyn, utan att de församlas genom änglars försorg. De utvalda är tydligen de ännu förskingrade av Israels barn som fortfarande har naturliga kroppar och som nu måste få änglars hjälp för att snabbt församlas för att få ta över Israels rike, som Gud hade lovat Abraham.

* Om församlandet av de utvalda i Matt 24:30 skulle gälla de kristna, som en del hävdar, måste de vara med om hela vredens tid eftersom församlandet av dessa utvalda sker efter vedermödan och vreden. Men flera bibelställen säger klart att församlingen skall räddas undan den stundande vredesdomen. 1 Thess 1:10, 5:9.

En stor basun. ”Vid ljudet av en stor basun.” Både vid Kristi tillkommelse i skyn och till jorden ljuder Guds basun. Denna senare basun skall ej förväxlas med den sista basunstöten vid Kristi tillkommelse i skyn, 1 Kor 15:52, och ej heller med den sjunde basunen i Upp 11:15-19 som ljuder mitt i vedermödan. Ty den är en domsbasun som ej har någon direkt anknytning till Kristi återkomst till jorden.

UNDER VÄNTETIDEN – HÅLL ER VAKNA!

Matt 24:42-44: ”Håll er därför vakna, ty ni vet inte vilken dag er herre kommer. Det förstår ni ju att om husägaren visste vid vilken tid på natten tjuven kom, skulle han hålla sig vaken och hindra honom från att bryta sig in i huset. Därför måste också ni vara beredda, ty när ni minst väntar det, då kommer Människosonen.”

Luk 21:34-36: ”Var på er vakt så att inte era sinnen fördunklas av omåttlighet och dryckenskap och livets bekymmer, annars överraskas ni av den dagen som av en snara, för den skall komma över alla som bor på jorden. Håll er vakna hela tiden och be att ni får kraft att undfly det som väntar och kan stå uppräta inför Människosonen.”

I avslutningen av sitt tal om sin tillkommelse och ändens tid uppmanar Jesus till vaksamhet – en uppmaning som gäller alla kristna i alla tider både före och efter upptagandet. I Luk 21:36 visar Jesus på möjligheten att genom vaksamhet och bön få kraft att undfly allt detta som skall komma. Detta talar sitt tydliga språk om att upptagandet och

Kristi tillkommelse i skyn för att hämta sin brud, de heliga, kommer att ske före vedermodans tid. I Hedegårds översättning står det: "Vaka ständigt och bed om kraft till att undfly allt detta som skall ske (vedermödan) och till att bestå inför Människosonen." 1917: "Men när detta begynner att ske, då mån I resa eder upp och upplyfta edra huvuden, ty då nalkas eder förlossning."

UNDER VÄNTETIDEN – TJÄNA

Matt 24:42-51. Liknelserna om "husägaren och tjuven", och om "den gode och den onde tjänaren", är uppmaningar till de kristna att hålla sig i andlig form under väntetiden. Att vara tjänare kan här vara en beteckning på de kristna och icke på folk i allmänhet. De kristna skall vara tjänare och inte uppträda som herrar. "Den som är störst bland er skall vara de andras tjänare." Det är viktigt att under väntetiden på vår Herres ankomst ägna oss åt troget tjänande.

UNDER VÄNTETIDEN – VÄNTA OCH VAKA!

Liknelsen om de tio brudtärnorna

Matt 25:1-13: "Då blir det med himmelriket som när tio unga flickor gick ut med sina facklor för att möta brudgummen. (2) Fem av dem var oförståndiga och fem var kloka. (3) De oförståndiga hade tagit med sig facklorna men inte någon olja till dem. (4) De kloka hade med sig både oljekrukor och facklor. (5) När brudgummen dröjde, blev alla dåsigas och föll i sömn. (6) Vid midnatt hördes ett rop: 'Brudgummen är här, kom ut och möt honom!' (7) Då vaknade alla flickorna och gjorde i ordning sina facklor. (8) De oförståndiga sade till de kloka: Ge oss av er olja, våra facklor slocknar. (9) De kloka svarade: Den kan aldrig räcka både till oss och till er. Gå i stället och köp hos dem som säljer olja. (10) Men medan de var borta och köpte, kom brudgummen. De som stod färdiga följde med honom in till bröllopfesten, och porten stängdes. (11) Efter en stund kom de andra flickorna och ropade: Herre,, herre, öppna för oss! (12) Men han svarade: Sannerligen, jag känner er inte."

"Håll er därför vakna. Ni vet inte när dagen och timmen är inne."

Tolkningen av liknelsen med de tio brudtärnorna hör till en av de mest kontroversiella att tolka. Många tolkningar lägger in symboliska betydelser till de olika detaljerna i liknelsen:

- Alla var jungfrur eller unga flickor symboliserande renhet. De var alla frälsta och renade i Lammets blod.
- Alla hade olja i sina lampor (facklor). Alla var de födda på nytt och hade fått Andens gåva till evigt liv.
- Alla hade lampor. Alla lyste och hade en kristen bekännelse.
- Alla väntade på brudgummen. Alla pånyttfödda kristna väntar på att Jesus skall komma tillbaka.
- Alla somnade in under väntetiden.
- De kloka hade extra olja i sina kärl. De hade inte enbart en bekännelse, utan deras kropp och själ (deras kärl) var fyllda med den helige Ande.
- De oförståndiga hade ingen extra olja. De försummade bönen och sökte ej att bli fyllda med Anden.
- De förståndiga stod färdiga. Då brudgummen kom var endast de fem förståndiga på plats och mötte honom.
- De oförståndiga var inte redo. Det går inte att slarva med det kristna livet och leva ett andefattigt liv om man skall kunna vara redo då Herren kommer i skyn.
- Porten stängdes. De oförståndiga blev ej insläppta även om de gjorde bättring när

anskriet kom. Detta har tolkats som att nådens dörr nu var stängd för dem för alltid och de för alltid måste vara utanför himlens härlighet.

Men liknelsen säger inte detta utan endast att de ej fick vara med bland dem som blev upptagna och gick in i brölloppssalen. Deras andliga uppvaknande kom för sent för att kunna vara med vid uppryckandet vid Kristi tillkommelse i skyn.

- Husets herre kände dem inte. Den meningen ger stora svårigheter vid tolkningen.

Olika tolkningar:

Att de oförståndiga inte var pånyttfödda. Husets herre borde symbolisera Fadern eller den helige Ande som Jesu "best man". Att de oförståndiga ej var kända skulle då innebära att de inte var födda på nytt. Scofield har den tolkningen. Visserligen hade deras olja tagit slut när anskriet ljöd, men när de kom hade de ny olja. Likväl var de okända av husets herre.

Det finns flera invändningar till att detaljerna skulle ha någon symbolisk betydelse:

Tärnorna – en symbol för församlingen. De tio tärnorna kan inte symbolisera församlingen, ty bruden, som är en symbol för alla de heliga, är ju inne i huset och nämns inte alls i liknelsen.

Oljan – en symbol för Anden. Oljan är ofta en bild på den helige Ande, men inte i detta fall, ty den helige Andes olja kan varken köpas eller säljas.

Om att nådens dörr är stängd. Den stängda porten för dem som kom för sent är visserligen en bild på dem som inte är redo vid Kristi tillkommelse i skyn, men att därmed säga att nådens dörr för alltid är stängd för dem är att "övertolka" liknelsen. Så länge en människa lever på jorden kan hon söka nåden till frälsning.

* Att nådens dörr skulle vara stängd stämmer inte med beskrivningen av dem som blir frälsta under den stora vedermödan enligt Upp 7:14; 19:4. Att herrn i huset säger till de oförståndiga att han inte kände dem, har tolkats som att dessa aldrig varit födda på nytt. Men enligt traditionen var herrn vid porten brudgummens marskalk och han kände inte alltid till vilka som var brudens vänner.

Tolkning och tillämpning. Men även om detaljerna inte kan tolkas som syftande direkt på andliga realiteter, så är det givetvis fritt för var och en att tillämpa liknelsen på andliga ting. Man får därmed skilja mellan en regelrätt tolkning och en tillämpning av liknelsen. Den är en kraftig uppmaning till de kristna att hålla sig vakna och beredda vid Kristi tillkommelse.

Liknelsen betonar vaksamhet. "Håll er därför vakna. Ni vet inte när dagen och timmen är inne." Med tanke på hur Jesus avslutar liknelsen menar somliga att liknelsen inte bör tolkas till alla sina detaljer och att Jesus med den endast vill betona vaksamhet inför hans ankomst.

Liknelsen speglar kristenhetens tillstånd. De tio brudtärnorna anses symbolisera kristenheten i stort där det finns både andefyllda och ansvarskännande kristna såväl som ytliga och förvärldsligade kristna. Skillnaden på den andliga kvalitén kommer att bli uppenbar vid Kristi ankomst. De som inte var redo för himmelfärden vid församlingens uppryckande, kommer att uppleva en skakande kris i sina liv, men om de söker nåden och reningen i Lammets blod, kommer de att bli frälsta under vedermödans tid, även om det blir såsom genom eld. Upp 7:14.

UNDER VÄNTETIDEN – VAR TROGEN I TJÄNANDET

Matt 25:14-30. Liknelsen om talenterna. Liknelsen betonar troheten i det lilla och om tjänandets betydelse under väntetiden. Jesus vill inte att vi skall vara ett slags dagdrömmande kristna utan att vi skall vara i full verksamhet och använda våra pund till hans ära och gudsrikets framgång.

DENNA TIDSÅLDERS AVSLUTNING

Hedningarnas tidsålder avslutas med Människosonens dom av de levande folken vid det andra advent. Matt 25:31-46: *"När Människosonen kommer i sin härlighet tillsammans med alla sina änglar, då skall han sätta sig på härlighetens tron."*

De levande folkens dom. Detta sker vid Kristi återkomst till jorden, Matt 24:30. De himmelska härarna som skall följa honom, Upp 19:14, består av både änglar, Matt 24:31, som skall församla Israel samt av kristna (de heliga), Jud v14, som tillsammans med Kristus skall döma och rena jorden, Matt 19:28. Det är inte UN eller FN eller någon jordisk institution som skall skipa rättvisa åt de arma på jorden utan det är Herren själv.

"Utan med rättfärdighet skall han döma de arma och med rättvisa skipa lag åt de ödmjuka på jorden. Och han skall slå jorden med sin muns stav, och med sina läppars anda döda de ogudaktiga." Jes 11:4.

Matt 25:32-33: "Och alla folk skall samlas inför honom, och han skall skilja människorna som herden skiljer fåren från getterna. Han skall ställa fåren till höger om sig och getterna till vänster."

En allegorisk framställning. Liknelsen med "fåren och getterna" är en allegorisk framställning av folkens dom – av skörden vid tidens ände – vid avslutningen av hedningarnas tider. En herde tillät fåren och getterna att beta tillsammans under dagtid, men han skilde dem alltid åt för natten eftersom getterna stångade fåren. Jesus använder denna bild vid beskrivningen av separationen av de goda och onda människorna före tusenårsriket.

Uttrycket att *samla alla folk* syftar tydligen på de armeer av fientliga härar som tågar upp mot Jerusalem inför slaget vid Harmagedon. Det är de som släppt sig till för onda andar, paddandar enligt Upp 16:13-14. Eftersom de efterföljer Satan och Antikrist i sitt hat mot Israel, går de under genom ett domsord av Kristus vid hans uppenbarelse. Sak 9:2-9; 14:1-5; 12-15; Upp 19:11-20. *"Och jag skall på den tiden sätta mig i sinnet att förgöra alla folk som kommer mot Jerusalem."* Sak 12:9. *"Då skall den laglöse uppenbaras, han som Herren Jesus skall dräpa med andedräkten ur sin mun och förinta med glansen vid sin ankomst."* 2 Thess 2:8.

Även övriga folk (fåren) som inte har dragit upp i fientlighet emot Jerusalem, skall också de församlas till Jerusalem, men då inte till dom, utan för att få se konungarnas Konung i sin härlighet. Dessa folk blir de människor som skall befolka jorden under Millenniumet. *"Och det skall ske att alla överblivna ur alla de folk som kom mot Jerusalem skall år efter år dra ditupp, för att tillbe konungen Herren Sebaot, och för att fira lövhyddohögtiden."* Sak 14:16. *"Kom, ni som har fått min Faders välsignelse, och överta det rike som har väntat er sedan världens skapelse."* Matt 15:34.

Guds ursprungliga plan förverkligas. Guds ursprungliga plan med människorna, som var skapade till Guds avbild, förstördes av Satan. Men vid Kristi återkomst till jorden blir Satan bunden och hans onda efterföljare borttagna. Med tusenårsriket börjar Kristus att regera för att steg för steg förverkliga Guds ursprungliga plan med skapelsen. Han skall regera tills allt har blivit honom underlagt. Han lämnar då över riket åt Fadern varefter Guds plan blir fullkomligt förverkligad på den nya jorden. 1 Kor 15:24-28.

"Men i de konungarnas dagar skall himmelens Gud upprätta ett rike som aldrig i evighet skall förstöras, och vars makt inte skall bli överlämnad åt något annat folk. Det skall krossa och göra slut på alla dessa andra riken, men självt skall det bestå evinnerligen." Dan 2:44.

Även om Satan åter kommer lös i slutet av tusenårsriket, innebär hans sista uppror inte att Kristi rike omstörtas. Tvärtom blir det Satans slutliga dom och förvisning från jorden för att aldrig mera kunna återkomma.

MÄNSKLIGHETEN SKALL SÅLLAS

Matt 25:40: *Kungen skall svara dem: "Sannerligen, vad ni har gjort för någon av dessa minsta som är mina bröder, det har ni gjort för mig."*

Utgångspunkten (basen) för de levande folkens dom är inte rättfärdiggörelsen genom tron på Jesus utan behandlingen av "dessa mina minsta", som blir ett slags 'probersten' för alla jordens folk. De minsta tolkas vara:

- Jesu lärjungar, alltså de som blir kristna under vederödans svåra tid och får utkämpa svåra förföljelser. Enligt Upp 7:9-14 är den skaran från hela jorden mycket stor. De blir frälsta såsom genom eld men får genom tron på Jesus och reningen i Lammets blod del i den första uppståndelsens härlighet och står därför inför Guds tron i himlen. Rent allmänt kallar Jesus sina lärjungar för sina minsta: *"Och den som ger bara så mycket som en bägare friskt vatten åt en av dessa små, därför att det är en lärjunge – sannerligen, han skall inte gå miste om lönen."* Matt 10:42.

- Jesu köttsliga bröder, judarna, som liksom de kristna får utstå svåra förföljelser från skökan och från Antikrists anhängare.

De som har visat barmhärtighet mot dessa förföljda människor och gett dem mat och dryck, hem och kläder, skött om dem som varit sjuka och besökt dem i fångelserna – de har genom sin barmhärtighet visat sig vara värdiga att få leva vidare in i tusenårsriket. De är inte födda på nytt, ty då skulle de fått del av den första uppståndelsen och fått sitt hem i himlen, utan de är hyggliga människor som nu med sina naturliga kroppar får leva vidare in i Millenniumet där de får tillfälle att höra evangelium till evigt liv. De tillhör *"alla de andra människorna som skall söka Herren"* i tusenårsriket enligt Apg 15:16-18.

Men de som är motsatsen och har följt efter Satan och Antikrist i deras förföljelse och hat, de har genom sin obarmhärtighet visat att de inte är värdiga att få leva över i den nya världen. Deras närvaro skulle, liksom getterna, snart göra sig gällande med våld och övergrepp på dem som är svaga och fredliga.

Det eviga straffet som här nämns enbart i samband med försummelse emot "de minsta" kan synas orättvist hårt, men vid sammanställningen av domsakerna ligger det mycket mera bakom straffet än vad som framkommer i denna allegoriska framställning. Det är alla de som tagit Antikrists märke, hatets och våldets märke, och terroriserat människorna vilket orsakat andra hemska lidanden.

VILKA FÅR BEFOLKA TUSENÅRSRIKET?

Det är naturliga människor som skall befolka jorden under tusenårsriket. De frälsta tillhör uppståndelsefolket, deras hemland blir himlen, även om en del av dem kommer att bli medregenter till Kristus på jorden. Endast om martyrerna från vederödans tid är det klart utsagt att de skall få regera med Kristus under de tusen åren. Upp 20:4. Men vilka blir de som får leva över från vederödans tid in i Millenniumet?

- De som inte tagit Antikrists märke.
- De som inte har släppt sig till för de onda andarna (paddandarna) och öppnat sig för våld och hat, sexuella perversiteter som på Noas tid och på Sodom och Gomorras tid.
- De som visat barmhärtighet mot de förföljda kristna och judarna, som blir för dem en "lyftesten", som alla måste ta ställning för – eller emot – ett såll, genom vilket alla människor kommer att sållas inför Millenniumet.

Dessa människor är ännu inte frälsta i betydelsen av att vara födda på nytt av Anden med evigt liv, ty då skulle de, som sagt, blivit delaktiga av den första uppståndelsen. De är naturliga människor som visat barmhärtighet och vanlig mänsklighet i en svår tid och i en svår situation. De är därför värdiga medborgare i det gudsrrike som Herren skall

upprätta på jorden. Under Millenniumet får de tillfälle att höra evangelium, och ta emot det eviga livet i Kristus. Apg 15:16-18.

Det är möjligt att det finns somliga som får leva genom hela tusenårsriket om de ej begår någon synd till döds. Jes 65:20-25. Det fordras av dessa folk att de genom sina representanter en gång om året kommer upp till Jerusalem, som nu blir jordens huvudstad, för att tillbedja Herren, Konungen, Härskarornas Gud. Om de ej gör uppror tillsammans med Satan i slutet av Millenniumet, då jorden skall sållas för sista gången och renas i eld, kommer de att få del av det eviga riket och den eviga frälsningen.

EVIG DOM KONTRA EVIGT STRAFF OCH EVIGT LIV

Matt 25:46: *"Dessa skall gå bort till evigt straff men de rättfärdiga till evigt liv."*

Gr aionios = adj, evig. I klassisk grekiska betydde *aion* livskraft, livstid, tidsålder, generation, lång tidrymd och evighet. Det uttrycker såväl evig tid som evig kvalitet. Jfr uttrycket "evig dom" i betydelsen av en fullständig, gudomlig och fullkomligt riktig dom. **Flera tolkningar:**

- Utrycket evigt liv kan här vara ett generellt uttryck som innebär att de har möjligheten att vinna det eviga livet. Alla har nämligen inte evigt liv automatiskt därför att de får leva över i Millenniumet. Döden finns fortfarande kvar under denna tid. Människorna blir visserligen gamla som träd, Jes 65:20-22, och den som dör ung, dör vid 100 års ålder.

- Att evigt liv är felöversatt och borde vara "ett långt, tusenårigt liv" (Åkeson: tidsåldrigt liv). På samma sätt är här straffet inte heller evigt i dess absoluta betydelse, utan varar i första hand fram till domen vid den vita tronen, 1000 år senare.

Finns det frälsning under Millenniumet?

Evangelium kommer att förkunnas över hela jorden i tusenårsriket och *"Guds kunskap skall överflöda jorden såsom havsvattnet täcker havsbotten."* Vad som tydligen sker under tusenårsriket är en återställelse av människans levnadsålder som den var före Noa-floden, då en del människor blev nära 1000 år gamla. Teoretiskt sett skulle därför unga människor i början av tusenårsriket kunna leva igenom hela den tiden. Men Millenniumet är inte fullkomligt. Både synden och döden och därmed även förbannelsen finns delvis kvar.

De naturliga människorna som får leva in i 1000-årsriket pga av sina gärningar – inte pga frälsning och pånyttfödelse genom tron på Jesus – har fortfarande kvar sin köttliga och syndiga natur. Men eftersom Satans frestelser till synd är borta kommer människorna i allmänhet att leva ett mycket bättre liv än nu. Men för att verkligen vinna det eviga livet och få sina namn skrivna i livets bok och kunna bestå i domen inför den vita tronen, så måste de ta emot nåden till frälsning och pånyttfödelse till ett nytt andligt liv genom tron på Jesus.

Förmodligen kommer miljontals människor att bli frälsta under Millenniumet, men vid slutskedet kommer det dock tyvärr att finnas massor av opånyttfödda människor med köttlig natur som släpper sig till för de onda andarna och gör uppror mot Gud då Satan åter kommer lös för att pröva människorna. Upp 20: 7-10.

JESUS – VÄRLDENS DOMARE

"Och Fadern dömer ingen utan har helt överlåtitt domen åt Sonen. Var inte förvånade över detta. Den stund kommer då alla som ligger i sina gravar skall höra hans röst och gå ut ur dem; de som har gjort det goda skall uppstå till livet, och de som har gjort det onda skall uppstå till domen." Joh 5:22; 28-29.

Jesus är härskaren över livet och döden. Han ger evigt liv åt vem han vill. Alla skall få höra hans röst och uppstå från de döda, både frälsta och ogudaktiga. Men det är 1000 år

mellan de två uppståndelserna – till liv och till dom.⁶

- Den första uppståndelsen sker vid Kristi tillkommelse i skyn då huvudparten av dem som hör Kristus till uppstår och får gå in i det eviga livets fullhet. De uppstår med härlighetskroppar som aldrig mer kan dö och kommer inte under någon dom. Joh 5:24.

- Tusen år senare sker den andra uppståndelsen – till dom inför den vita tronen. De som då uppstår har kvar sina naturliga kroppar. Jesus har så totalt besekrat dödens makt, att till och med alla de ogudaktiga och de hemskt onda människorna får uppstå igen, men då till dom. Böcker skall öppnas och de som ej har sina namn skrivna i livets bok, kastas i den brinnande sjön. Hur många av dem som har sina namn skrivna i livets bok, är en stor fråga som nu är omöjlig att besvara.

Men alla de som har blivit frälsta efter inträdet i Millenniumet efter den första uppståndelsen kommer att ha sina namn i livets bok och kommer därför att gå fria i domen. Om det finns ytterligare människor som inte blivit födda på nytt och frälsta under sitt jordeliv, och som kanske inte hörde evangelium, men som gjorde vad gott var under sitt jordeliv, också kommer att få sina namn skrivna där efter det långa straffet på 1000 år i Hades (dödsriket), har varit föremål för många spekulationer, men det är en fråga som är omöjlig att besvara.

TVÅ DOMSTOLAR – EN JÄMFÖRELSE

DE LEVANDE FOLKENS DOM

Matt 25:31-46.

- Dom av de då levande folken och nationerna.
  - Före Millennium.
- Vid Kristi härlighets tron i Jerusalem (Josafats dal).
  - På jorden.
  - Ingen uppståndelse.
  - Inga böcker öppnas.
- Bas för domen: förföljelse av kristna och judar.
  - En generation.
  - Endast hednafolk.
- "Evigt" (långt) straff och "evigt" (långt) liv.

DOMEN VID DEN STORA VITA TRONEN

Upp 20:11-15.

- De döda.
- Efter Millenniumet.
- Vid den stora vita tronen.
  - I himlen.
- Alla övriga döda uppstår.
  - Böcker öppnas.
- Bas för domen: alla slags synder.
  - Alla generationer.
  - Judar och hedningar.
- Den som inte har sitt namn i livets bok straffas med den andra döden.

Jesus sade: "Sannerligen, jag säger er: den som hör mitt ord och tror på honom som har sänt mig, han har evigt liv.

Han faller inte under domen, utan har övergått från döden till livet." Joh 5:24.